

Huvudman

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ärentunaskolan i Uppsala kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 18 december 2023.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun en anmärkning avseende brister rörande att anmäla elevs frånvaro till huvudmannen när en utredning inletts. Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ärendet avslutas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser särskilt stöd och åtgärdsprogram, utreda frånvaro samt plan mot kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Ärentunaskolan i Uppsala kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande särskilt stöd, utredning av orsaker till elevers frånvaro, arbetet mot kränkande behandling, ordningsregler och utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Skolinspektionen har den 18 december 2023 beslutat att förelägga Uppsala kommun att senast den 29 mars 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och åtgärdsprogram, utredning av orsaker till elevers frånvaro samt plan mot kränkande behandling.

Uppsala kommun har den 29 mars 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Uppsala kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats.

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror i den elevförteckning (aktbilaga 10) som myndigheten sammanställt och kommunicerat med huvudmannen.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Anmälan av frånvaroutredning till huvudman

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn den 9 januari 2024 har gått igenom skolans frånvarorutin med all personal.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att utredning av orsakerna till frånvaro för eleverna 11, 17 och 36 har genomförts. Samtliga utredningar har gjorts i samråd med eleverna samt elevernas vårdnadshavare och elevhälsan har varit involverade i utredningsarbetet.

När det gäller anmälan till huvudman så anmäldes elev 17 till huvudman i anslutning till att utredningen inleddes. Det har även skett en fördjupad anmälan till skolpliktsbevakning i januari 2024. Elev 11 och 36 däremot anmäldes till huvudman först en och en halv månad efter en utredning har inletts. För elev 11 inleddes utredningen den 15 januari 2024 och frånvaron anmäldes till huvudman den 6 mars 2024. För elev 36 inleddes utredningen den 15 januari 2024 och frånvaron anmäldes till huvudman den 6 mars 2024.

Huvudmannen har även uppgett att kurator och specialpedagog har fått i uppdrag att månadsvis följa upp de frånvaroutredningar som är gjorda samt att även gå även igenom de månadsvisa frånvarorapporter som skolan tar ut för sina elever.

Andra åtgärder som genomförts är att betydelsen av närvaro har lyfts på föräldramöten och utvecklingssamtal, frånvaro och orsaker till frånvaro har lyfts under mentorstid och har diskuterats med samtliga klasser. Utskick gjordes även till vårdnadshavare efter diskussionen. Skolan har också identifierat att frånvaron för

flickor i årskurs 8 i början av läsåret hade en oroande trend. Efter informationsinsatserna ser nu skolan att flickor i årskurs 8 är mer i skolan och att deras studieresultat ökar.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 7 kap 19 a § skollagen framgår att rektorn ska, om en elev har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt föreläggandet vad gäller att informera personalen om skyldighet att utreda frånvaro. Huvudmannen har även följt föreläggande om att utreda orsaker till elevers frånvaro. Skolinspektionen anser därför att Ärentunaskolan uppfyller författningarnas krav i dessa delar

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att rektor anmält elevs frånvaro till huvudman drygt en och en halv månad efter att utredning inletts. Frånvaron ska anmälas till huvudmannen så snart en utredning av frånvaro har inletts.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Uppsala kommuns verksamhet vid Ärentunaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan av elevs frånvaro till huvudman. Utredningen visar emellertid att verksamheten vid skolan uppfyller författningarnas krav avseende elevs frånvaro i flera delar. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Uppsala kommun en anmärkning. Huvudmannen ansvarar för, och myndigheten förutsätter att, anmälan av elevs frånvaro till huvudmannen säkerställs i varje enskilt elevärende där en utredning av de bakomliggande orsakerna till en elevs frånvaro startats. Myndigheten stannar vid denna anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att berörd personal den 9 januari 2024 har informerats om skolans ärendegång vid utredningar om behov av särskilt stöd. Det framgår även av redovisningen att ärendegången arbetades fram tillsammans med central elevhälsoutvecklare från centrala stödorganisationen under läsåret 2022/23. Skolan har även förstärkt elevhälsan läsåret 2023/24 med ytterligare en speciallärare med särskilt uppdrag kring dokumentation.

Av huvudmannens redovisning framgår att utredningar har startats gällande eleverna 13, 14, 24, 26, 28 och 33:s behov av särskilt stöd. I samtliga fall har huvudmannen därtill redovisat datum för när respektive utredning inlemts.

Huvudmannen uppger att 33 beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller om att inte upprätta åtgärdsprogram fattats under perioden 18 december 2023 till och med 15 mars 2024.

Skolinspektionen har tagit del av sex åtgärdsprogram. I åtgärdsprogrammen framgår datum för beslut, vem som varit beslutsfattare, överklagandehänvisning, datum för utvärdering och vem som ansvarar för utvärderingen. Vid beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som är gjorda från de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att skolan fattar nya beslut efter utvärdering av åtgärdsprogram.

I samtliga elevärenden som redovisats har huvudmannen inkommit med vad utvärderingarna resulterat i och efter alla utvärderingar har det fattats nya beslut om att eleverna är i fortsatt behov av åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det

finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut om bland annat åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen och anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas bland annat 31-33 §§ förvaltningslagen (2017:900). Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Av 31-33 §§ förvaltningslagen framgår att för varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet samt överklagandehänvisning. Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen följt förelägandet och Skolinspektionen bedömer därmed att bristen avhjälpes och ärendet kan avslutas i denna del.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med en uppdaterad plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/24. Planen har uppdaterats den 10 januari 2024 och kompletterats med en redogörelse över hur planerade åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling från föregående års plan har genomförts.

Av planen framgår hur de planerade förebyggande åtgärderna från läsåret 2022/23 har genomförts och vilken effekt åtgärderna gett.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att förelägandet följts och påtalad brist har avhjälpes. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Eva-Lena Ölund Brändström.

Utredaren Mirja Wallström har varit föredragande i ärendet.

Bilaga: Hur ni överklagar

<Intern notering: Bilagan tas med endast om föreläggandet förenas med vite.>

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Ange kontorsadressen, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.